

Arbejderne i Sverige havde det saa overmaade godt, efter at Protektionisterne vare komne til Roret. (Olsen: Ikke jeg!) Ikke det ærede Medlem, det indrømmer jeg, men fra anden Side. I 1896, i en af de sidste Maaneder, udkom der et Skrift om Toldforholdene i Norge. I dette Skrift ophyses det, at Tilgangen af svenske Arbejdere til Norge var tiltagen meget betydeligt, og som Narjag dertil blev angivet, at der var mere Arbejde, at Arbejdet blev bedre betalt, og at der var billigere at leve. Tilgangen var meget betydelig, og der fandtes nu i Norge et Antal af svenske, væsentlig Arbejdere, af 38,000. Med Hensyn til Spørgsmaalet om Frikonkurrence, som er blevet rejst fra flere Sider, saavel af det ærede Medlem for Aarhus Amts Iste Valgkreds (Leth-Gespens) som af det ærede Medlem for Horsens (Wulff), skal jeg tillade mig at gøre nogle enkelte Bemærkninger; thi Frikonkurrencens Misbrug er noget, vi oftere have hørt omtalt i beklagende Ord her i Salen. Men Sagen kan ses fra flere end een Side. Naar vi her have Afgang til at give vor Mening til Kende mod Regeringen, saa er det en Ret, der kun er opnaaet gennem mange og lange Kampe. Den Ret i Frikonkurrence med de øverste Mænd i Landet at kunne paavirke Lovgivningsmagten og den offentlige Mening, er en Ret, man kun har opnaaet efter mange og lange Brydninger. Naar Arbejderne i Dag staa med deres udmærkede Organisationer, er denne Ret til at organisere sig paa samme Maade som Arbejdsgiverne en Frikonkurrenceret, som kun er opnaaet Skridt for Skridt gennem Aarhundreders ihærdige Anstrengelser. Gaar man 150 Aar tilbage i Englands Historie, vil man finde, at Arbejdere, der vovede at forsøge paa at organisere sig med det Formaal at hæve Arbejdslønnen eller at faa Arbejdstiden nedsat, bleve straffede, første Gang med haarde Bøder, anden Gang bleve de stilledes i Gæbestocken og fik Bøder i Tilgift, og tredje Gang klippede man et Ore af dem og fratog dem alle borgerlige Rettigheder. Gennem mange haarde Kampe have Arbejderne opnaaet Frikonkurrenceretten paa Organisationsvæsenets Omraade, og jeg synes, at Arbejderne skalde være de sidste til at beklage sig over denne Frikonkurrence. Der er mange andre Forhold af lignende Art, som jeg ikke her skal berøre; jeg siger kun, at lige saa sikkert, som Friheden kan misbruges og bruges, lige saa sikkert kan Frikonkurrencen misbruges og bruges. Men hvis nogen af den Grund, at der er mange Skyggesider ved Frikonkurrencen, vil tro, at Samfundet staaar sig ved at affaffe den, vil jeg paa det

bestemteste protestere derimod og ikke mindst i Arbejdernes eget Navn. Det er muligt, at jeg ved denne Protest ikke høster nogen Tak fra Arbejdernes Side, men jeg har heller aldrig gjort Fordring paa nogen Tak. Jeg har søgt i min Fremstilling at klargøre, hvad der er min Overbevisning, men jeg har aldrig fra nogen Side, hverken fra Højre eller Venstre eller Socialdemokraterne, ønsket Tak for noget som helst, den Tak, jeg ønsker, er den, jeg kan give mig selv, anden bryder jeg mig aldeles ikke om at vinde. Det ærede Medlem kom ind paa at omtale de blege Kinder, — det var et Udtryk, jeg havde benyttet, og det synes at have saaret det ærede Medlem. Jeg var paa et Møde i en socialdemokratisk Forsamling af Tekstilarbejdere, hvor man talte om den usle Arbejds løn i Tyskland, de Forhold, som der fremtalde de blege Kinder og de hule Øjne. Den Mand, der talte ved den Lejlighed, hvor ogsaa Arbejdsgiverne, Fabrikterne vare til Stede sagde: Se De, mine Herrer Arbejdere, herhjemme er Lønnen for Bomulds = Bøvesker 13 Kr. om Ugen, i Tyskland er Lønnen for det samme Arbejde 3,78 Kr., og i Østerrig er den 2,70 Kr.; der staaer 13 Kr. i Danmark mod 3,78 Kr. i Tyskland og 2,70 Kr. i Østerrig; vel, fortsatte han, mine Herrer Arbejdere, hvis vi ikke havde Toldbeskyttelse mod de tykke og østerrigste Bomuldsvarer, maatte et af to selvfølgerigt indtræde: enten maatte vore Fabrikter nedsætte Arbejdslønnen til et lige saa lavt Maal som i Tyskland og Østerrig, eller ogsaa maatte vore Bomuldsfabrikter i Danmark lukke deres Fabrikker og affædige deres Arbejdere. Et saadant Argument er saa plausibelt paa Overfladen, at mangfoldige godtroende Menneker, der ikke ere inde i Forholdene, gribe det, beholde det i deres Hukommelse og se paa det som en selvfølgerig Sandhed. Hvis man imidlertid rører ved dette Argument fra sagtyndig Side, falder hele Bygningen sammen som et Korthus. Jeg gjorde Arbejderne i denne Forsamling opmærksom paa mit Syn, og jeg tror, jeg tør sige — i alt Fald har jeg senere faaet Vidnesbyrd om det — at Flertallet blev fuldstændig overbevist om, at min Forklaring var den rigtige. Jeg gjorde først opmærksom paa følgende: „her anfører man, at Arbejdslønnen er 13 Kr. i Danmark, 3,78 Kr. i Tyskland og 2,70 Kr. i Østerrig, men hvorledes kan man da anbefale et Toldsystem her i Danmark, som bevislig efter de Herrerens eget Udsagn i Tyskland og Østerrig ikke har formaaet at hæve Arbejds lønnen ud over en Sulteløn af 3,78 Kr. i det ene Land og 2,70 Kr. i det andet for